

پاسخ نامه اساسی

سوال 121 

در نخستین دوره، قانون خبرگان توسط فقهای شورای نگهبان تهیه و پس از تأیید رهبر تصویب شد.

اما پس از آن، هرگونه تغییر، تجدیدنظر و تصویب مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود مجلس خبرگان است.

مستند: اصل ۱۰۸ قانون اساسی.

سوال 122 

اگر رهبر از شرایط لازم محروم شود یا فوت کند، مجلس خبرگان وظیفه دارد در اسرع وقت رهبر جدید را تعیین کند.

اما تا تعیین رهبر جدید، شورایی متشکل از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه و یک فقیه شورای نگهبان (انتخاب شده توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام) موقتاً وظایف رهبری را برعهده می گیرد.

مستند: اصل ۱۱۱ قانون اساسی.

سوال 123 

طبق اصل ۱۱۳، رئیس‌جمهور پس از رهبری، عالی‌ترین مقام رسمی کشور است.

او مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را دارد، اما استثناً: اموری که مستقیم به رهبری مربوط می‌شود، از صلاحیت او خارج است.

مستند: اصل ۱۱۳ قانون اساسی.

سوال 124 

بر اساس اصل ۱۱۷، رئیس‌جمهور باید با اکثریت مطلق آراء انتخاب شود.

اگر هیچ‌یک از نامزدها در دور اول به این اکثریت نرسند، دور دوم انتخابات در جمعه هفته بعد میان دو نفر از نامزدها که بیشترین رأی را داشته‌اند، برگزار می‌شود.

مستند: اصل ۱۱۷ قانون اساسی.

سوال 125 

نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل ۹۹ قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان است.

تنها قبل از تشکیل نخستین شورای نگهبان، این وظیفه بر عهده انجمن نظارتی است که قانون تعیین کرده است.

مستند: اصل ۱۱۸ قانون اساسی.

سوال 126 

اصل ۱۲۶ مقرر کرده است: «رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور

را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آن‌ها را به عهده دیگری بگذارد.»

بنابراین امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی به طور مستقیم با رئیس‌جمهور است.

مستند: اصل ۱۲۶ قانون اساسی.

سوال 127 

اصل ۱۲۸ می‌گوید: «سفیران به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رئیس‌جمهور تعیین می‌شوند. رئیس‌جمهور استوارنامه سفیران را امضا می‌کند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را می‌پذیرد.»

پس نقش اصلی در امضا و پذیرش استوارنامه‌ها با رئیس‌جمهور است.

مستند: اصل ۱۲۸ قانون اساسی.

سوال 128

وزرا توسط رئیس جمهور تعیین می شوند و برای گرفتن رای اعتماد به مجلس معرفی می شوند.

تغییر مجلس موجب نمی شود که وزرا نیاز به رای اعتماد مجدد داشته باشند.

تعداد وزرا و حدود اختیارات آنها را قانون تعیین می کند.

مستند: اصل ۱۳۳ قانون اساسی.

سوال 129

رئیس جمهور می تواند وزرا را عزل کند و در این صورت برای وزیر یا وزرای جدید رای اعتماد مجلس لازم است.

همچنین اگر پس از ابراز اعتماد مجلس، نیمی از هیأت

وزیران تغییر کند، مجدداً باید از مجلس رای اعتماد هیأت وزیران درخواست شود.

مستند: اصل ۱۳۶ قانون اساسی.

سوال 130 

صلح دعاوی اموال عمومی یا دولتی و ارجاع آن به داوری باید به تصویب هیأت وزیران برسد.

در صورت طرف دعوی خارجی یا موارد مهم داخلی، لازم است به تصویب مجلس نیز برسد.

موارد مهم داخلی را قانون مشخص می‌کند.

مستند: اصل ۱۳۹ قانون اساسی.

سوال 131 

دارایی رهبر، رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور،

وزیران و همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت باید توسط رئیس قوه قضائیه رسیدگی شود.

هدف رسیدگی: اطمینان از اینکه دارایی‌ها بر خلاف حق افزایش نیافته باشد.

مستند: اصل ۱۴۲ قانون اساسی.

سوال 132 

اصل ۱۴۶: استقرار هرگونه پایگاه نظامی خارجی در کشور ممنوع است، حتی اگر اهداف صلح‌آمیز باشد.

سایر گزینه‌ها یا داخلی هستند یا ماهیت نظامی خارجی ندارند، بنابراین شامل ممنوعیت نمی‌شوند.

سوال 133 

مطابق اصل 150 سپاه پاسداران برای نگهبانی از

انقلاب و دستاوردهای آن تشکیل و پابرجاست.

حدود وظایف آن در ارتباط با سایر نیروهای مسلح قانوناً تعیین می‌شود و سایر گزینه‌ها شامل اصل نیستند.

سوال 134 

طبق اصل ۱۵۳، معیار ممنوعیت، ایجاد سلطه بیگانه بر منابع طبیعی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی و سایر شئون کشور است. قراردادهای عادی یا همکاری‌های مشروع ممنوع نیستند.

سوال 135 

طبق اصل ۱۵۵، دولت ایران می‌تواند پناهندگی سیاسی اعطا کند، مگر آنکه فرد بر اساس قوانین ایران خائن یا تبه‌کار باشد؛ در این حالت اعطای پناهندگی ممنوع است.

سوال 136

اصل ۱۶۴ مقرر می‌کند که قاضی بدون محاکمه و اثبات جرم یا تخلف، منفصل یا منتقل نمی‌شود؛ مگر به اقتضای مصلحت جامعه و با تصمیم رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل.

سوال 137

اصل ۱۶۷ مقرر می‌کند: قاضی نمی‌تواند به دلیل سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین از رسیدگی امتناع کند و در صورت نبود حکم در قوانین مدون، موظف است به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر رجوع کند.

سوال 138

اصل ۱۶۸ قانون اساسی تصریح می‌کند رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی علنی و با حضور هیأت منصفه در محاکم دادگستری انجام می‌شود و جزئیات

آن به قانون واگذار شده است.

سوال 139 ✓

طبق اصل ۱۶۹ قانون اساسی، اصل عطف به ماسبق نشدن قوانین کیفری پذیرفته شده و هیچ رفتاری را نمی‌توان با استناد به قانونی که بعداً وضع شده، جرم دانست.

سوال 140 ✓

مطابق اصل ۱۷۰، قضات موظفاند از اجرای مصوبات دولتی خلاف قانون یا شرع یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه خودداری کنند و هر شخص نیز می‌تواند ابطال آنها را از دیوان عدالت اداری بخواهد.